

VENDIM
Nr. 46, datë 25.7.2012

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	Anëtar i	“	“
Vitore Tusha	Anëtare e	“	“
Sokol Berberi	Anëtar i	“	“
Altina Xhoxhaj	Anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	Anëtar i	“	“
Admir Thanza	Anëtar i	“	“
Xhezair Zaganjori	Anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datë 5.6.2012, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr. 18 Akti, që i përket:

KËRKUESE: Rita Gjati, përfaqësuar nga Lulëzim Koka me deklaram.

SUBJEKTI I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme, e përfaqësuar nga Ermira Bakalli, me autorizim. Zyra e Përmbarrimit Tiranë, në mungesë.

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të parimit për një proces të rregullt ligjor, si pasojë e mosëkzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë, brenda afatit të arsyeshëm, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6/1 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ).

BAZA LIGJORE: Nenet 42 dhe 131/f të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6/1 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Xhezair Zaganjori, kërkuesin, i cili kërkoi pranimin e kërkesës, përfaqësuesin e subjektit të interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, i cili kërkoi rrëzimin e kërkesës dhe pasi shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuesja ka punuar si prokurore pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë. Me dekretin nr. 5824, datë 28.7.2008, të Presidentit të Republikës, ajo është larguar nga kjo detyrë.

2. Kërkuesja i është drejtuar Gjykatës së Apelit Tiranë me padi me objekt: “Shfuqizimin e dekretit nr. 5824, datë 28.7.2008, të Presidentit të Republikës. Ajo gjykatë, me vendimin nr. 96, datë 21.10.2009, ka vendosur: “Shfuqizimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr. 5824, datë 28.7.2008 për shkarkimin nga detyra të prokurores Rita Gjati. Rikthimin e paditës në detyrën e prokurorit në Prokurorinë e Rrethit Gjyqësor Sarandë, pagimin e pagës për kohën e qëndrimit pa punë.”

3. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 312, datë 11.4.2011, ka vendosur: “Mospranimin e rekursit.”

4. Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, mbi kërkesën e paraqitur nga Prokuroria e Përgjithshme, me vendimin nr. 91, datë 13.9.2011, ka vendosur: “Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.”

5. Gjykata e Apelit Tiranë, në datë 12.1.2010, ka lëshuar urdhrin ekzekutiv të vendimit gjyqësor nr. 96, datë 21.10.2009 të Gjykatës së Apelit Tiranë.

6. Kërkuesja, në datë 6.5.2011, i është drejtuar Zyrës së Përmbarrimit Tiranë për fillimin e ekzekutimit të urdhrit të ekzekutimit. Në datën 31.5.2011 nga Zyra e Përmbarrimit Tiranë është bërë lajmërimi i Prokurorisë së Përgjithshme për ekzekutim vullnetar, i cili nuk është kryer. Në datën 11.7.2011 është vendosur fillimi i ekzekutimit të detyrueshëm të urdhrit të ekzekutimit të mësipërm.

7. Përgjigja e Prokurorisë së Përgjithshme drejtuar Zyrës së Përmbarrimit Tiranë, në datën 23.11.2011, ka qenë se organika e prokurorisë është e plotësuar sa i takon detyrimit për rikthim në punë. Ndërsa, sa i takon detyrimit financiar ndaj kreditorit, në buxhetin e vitit 2012, nuk është miratuar fond shtesë për ekzekutimin e detyrimeve që rrjedhin nga vendimet gjyqësore.

8. Në datën 6.3.2012, Zyra e Përmbartimit Tiranë ka vendosur lëshimin e urdhrit për vendosje të sekuestros konservative në thesarin e shtetit për llogarinë e debitorit Prokuroria e Përgjithshme në shumën 3.182.400 lekë. Pas gjithë këtyre veprimeve të kryera nga Zyra e Përmbartimit, ende vendimi gjyqësor i formës së prerë është i paekzekutuar në tërësi të tij, si për rikthimin në detyrë të kërkueses ashtu edhe për pagesën e përcaktuar në vendimin gjyqësor të formës së prerë.

II

9. **Kërkuesja** pretendon se gjatë fazës së ekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 96, datë 21.10.2009, i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor, pasi për shkak të refuzimit dhe pasivitetit të organeve kompetente, vendimi i formës së prerë dhënë në favor të saj nuk po ekzekutohet edhe pse kanë kaluar më shumë se dy vjet nga dhënia e tij.

10. **Subjekti i interesuar** gjatë gjykimit parashtroi në mënyrë të përmbledhur këto prapësime:

10.1 Ankimi i prokurorëve për shkarkim nga detyra shqyrtohen direkt në Gjykatën e Apelit pa kaluar fillimisht nga gjykatat e shkallës së parë. Rrjedhimisht, vendimi nr. 96, datë 21.10.2009 i Gjykatës së Apelit Tiranë konsiderohet si një vendim i shkallës së parë i cili, në rast rekursi, ka fuqi detyruese vetëm pasi të shprehet Gjykata e Lartë. Në përputhje me vendimin nr. 21, datë 3.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese, llogaritja e afatit të arsyeshëm duhet të fillojë jo në datën kur vendimi merr formë të prerë por në datën kur është lëshuar urdhri i ekzekutimit. Në përputhje me këto kritere subjekti i interesuar, edhe pse ka qenë në pamundësi objektive për shkak të rrethanave dhe parashikimeve ligjore për të ekzekutuar vendimin e formës së prerë nr. 96, datë 21.10.2009 të Gjykatës së Apelit, ka treguar vullnet të plotë dhe ka bërë përpjekjet e duhura për të ekzekutuar atë vendim.

10.2 Subjekti i interesuar ka nisur të ekzekutojë detyrimet financiare që rrjedhin nga vendimi gjyqësor, në bazë të urdhrit të Prokurorit të Përgjithshëm nr. 54, datë 23.3.2012 dhe do të shlyejë përfundimisht këto detyrime brenda një afati sa më të arsyeshëm. Sa i takon detyrimit për kthimin në punë të kërkueses, subjekti i interesuar deklaroi se numri i përgjithshëm i punonjësve në organikë të prokurorisë nuk është shtuar deri në momentin që u zhvillua seanca gjyqësore para kësaj Gjykate. Organika është e plotësuar dhe prokuroria është në pamundësi për të kthyer në punë kërkuesen, për sa kohë që nuk rritet numri i punonjësve.

III

Lidhur me pretendimin për mosekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë brenda një afati të arsyeshëm

11. Kërkuesja pretendon se i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor për arsye të mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 96, datë 21.10.2009 të Gjykatës së Apelit Tiranë. Sipas kërkueses, që prej marrjes formë të prerë të këtij vendimi ka kaluar një kohë e gjatë, e cila është e pajustificuar për ekzekutimin e një vendimi gjyqësor.

12. Gjykata Kushtetuese (Gjykata) ka theksuar se ekzekutimi brenda një afati të arsyeshëm i një vendimi gjyqësor të formës së prerë duhet konsideruar si pjesë përbërëse e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe nenit 6/1 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut. Ekzekutimi i vendimit përbën një element thelbësor të shtetit të së drejtës e të vetë nocionit të gjykimit të drejtë. Asnjë organ shtetëror nuk mund të vërë në diskutim drejtësinë e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Çdo organ shtetëror detyrohet të marrë masat përkatëse për zbatimin e tyre (*shih vendimet: nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 35, datë 27.10.2010; nr. 23, datë 17.5.2010; nr. 1, datë 19.1.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Gjykata, në jurisprudencën e saj të konsoliduar, ka theksuar se ekzekutimi i vendimit të formës së prerë të gjykatës konsiderohet si faza përfundimtare e realizimit të një të drejte të fituar gjyqësisht. Vetëm pas realizimit të kësaj faze mund të konsiderohet se individ i ka vendosur plotësisht në vend të drejtën e tij të fituar. Procesi i vendosjes në vend të një të drejte të shkelur përfshin jo vetëm vendimmarrjen e gjykatave, por edhe veprimet konkrete të organeve përgjegjëse të ngarkuara me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Pa dyshim që një vonesë në ekzekutimin e një vendimi mund të justifikohet në rrethana të veçanta, por vonesa nuk mund të jetë deri në atë shkallë sa të dëmtojë thelbin e së drejtës (*shih vendimet: nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 35, datë 27.10.2010; nr. 23, datë 17.5.2010; nr. 1, datë 19.1.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Gjykata ka rikonfirmuar në disa vendime të saj qëndrimin se në një çështje që përfshin përcaktimin e një të drejte civile kohëzgjatja e procedurave normalisht llogaritet nga momenti i fillimit të procedurës gjyqësore, deri në momentin kur jepet vendimi dhe ekzekutohet ai. Faza ekzekutive konsiderohet si fazë e mëtejshme e të njëjtit proces (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese: nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 14, datë 15.4.2010; nr. 8, datë 23.3.2010; nr. 9, datë 1.4.2009; nr. 1, datë 19.1.2009*).

15. Po ashtu, Gjykata, duke u bazuar edhe në jurisprudencën e Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut, në mënyrë të vazhdueshme, ka rikonfirmuar se kohëzgjatja e arsyeshme e procedimeve duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të çështjes dhe duke marrë në konsideratë kompleksitetin e çështjes, sjelljen e kërkuarit dhe të autoriteteve përkatëse. Për vlerësimin e kompleksitetit të procedimeve duhet të kenë rëndësi të gjitha aspektet e çështjes, përfshi objektin e çështjes, faktet e kundërshtuara, volumin e provave shkruesore. Kompleksiteti i çështjes, në balancë me parimin e sigurimit të administrimit të përshtatshëm të drejtësisë, mund të justifikojë kohëzgjatje kohore të konsiderueshme. Për sa i përket sjelljes së kërkuarit, Gjykata Kushtetuese ka mbajtur qëndrimin se përdorimi nga ana e tij i të gjitha procedurave të parashikuara nga e drejta e brendshme me qëllim sigurimin e mbrojtjes, nuk mund të përdoret si argument kundër tij. Për sa i përket sjelljes së autoriteteve, është theksuar se edhe në ato sisteme ligjore, të cilat zbatojnë parimin se iniciativat procedurale u takojnë palëve, përsëri gjykatat kanë detyrimin për të siguruar progresin e gjykimeve me shpejtësi të mjaftueshme (*shih vendimet: nr. 12, datë 15.4.2011; nr. 35, datë 27.10.2010; nr. 23, datë 17.5.2010; nr. 1, datë 19.1.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

i) Periudha që duhet marrë në konsideratë

16. Gjykata vlerëson se është i pabazuar prapësimi i subjektit të interesuar sipas së cilit detyrimi i këtij subjekti për të ekzekutuar vendimin gjyqësor të formës së prerë ka lindur vetëm pasi është lëshuar urdhri i ekzekutimit të atij vendimi. Gjykata Kushtetuese, në përputhje me jurisprudencën e Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut, vlerëson se organet shtetërore nuk duhet t'i kërkojnë personit ndaj të cilit janë debitorë që të iniciojë procedura të ekzekutimit të vendimit (*shih vendimin nr. 13, datë 21.3.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Organet shtetërore duhet të përmbushin detyrimet që rrjedhin nga një vendim gjyqësor sapo vendimi të bëhet i ekzekutueshëm. Në përputhje me parashikimet e nenit 449 dhe 451 të Kodit të Procedurës Civile, rezulton se vendimi i Gjykatës së Apelit është i formës së prerë dhe ushtrimi i rekursit ndaj tij pranë Gjykatës së Lartë nuk ka efekt pezullues, me përjashtim të rasteve kur kjo e fundit vendos pezullimin e vendimit të rekursuar.

17. Në çështjen konkrete, nuk rezulton që ekzekutimi i vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 96, datë 21.10.2009 të jetë pezulluar me vendim të Gjykatës së Lartë. Për këtë arsye, Gjykata Kushtetuese vlerëson se ky vendim është i ekzekutueshëm që nga data 21.10.2009, kur është marrë ky vendim. Gjykata konstaton se deri në momentin e vendimmarrjes së saj vendimi i formës së prerë ende nuk është ekzekutuar plotësisht.

ii) Kompleksiteti i çështjes

18. Gjykata Kushtetuese vëren se çështja objekt gjykimi, ndryshe nga sa pretendon subjekti i interesuar, nuk paraqet kompleksitet nga pikëpamja faktike apo ligjore, çka mund të justifikonte vonesat apo sjelljen mosvepruese të organeve të ngarkuara nga ligji me këtë qëllim.

iii) Sjellja e kërkuarës

19. Gjykata Kushtetuese vëren se kërkuarja nuk ka kryer asnjë veprim që mund të ketë sjellë vonesa në ekzekutimin e vendimit të formës së prerë. Mbështetur në aktet paraqitura nga palët rezulton se kërkuarja që në datën 12.1.2010 ka kërkuar lëshimin e urdhrit të ekzekutimit të vendimit nr. 96, datë 21.10.2009 dhe në po atë datë i ka kërkuar subjektit të interesuar ekzekutimin e këtij vendimi. Kërkuarja ka vënë në ekzekutim urdhrin e ekzekutimit pasi është lëshuar nga Gjykata e Apelit Tiranë. Gjithashtu, Gjykata vëren se kërkuarja për ekzekutimin e vendimit i është drejtuar në mënyrë të përsëritur disa institucioneve, si: Zyrës së Përmbartimit Tiranë, Ministrisë së Drejtësisë, Avokatit të Popullit dhe Presidentit të Republikës.

20. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se sjellja e kërkuarës nuk ka shkakuar vonesa në ekzekutimin e vendimit dhe se ajo (kërkuarja) ka vepruar në përputhje me të drejtat e saj procedurale, duke shteruar mjetet ligjore në dispozicion të saj për rivendosjen e së drejtës së cenuar.

iv) Sjellja e autoriteteve publike

21. Mbështetur në deklaratimet e palëve gjatë gjykimit dhe aktet paraqitur prej tyre, rezulton se subjekti i interesuar pretendon se mund të ekzekutojë vetëm detyrimet financiare që i ngarkohen nga vendimi gjyqësor i formës së prerë dhe vijon të mbetet në pamundësi për të ekzekutuar detyrimin për të rikthyer kërkuarën në

punë.

22. Subjekti i interesuar administroi në gjykim urdhrin e Prokurorit të Përgjithshëm nr. 54, datë 23.3.2012. Sipas këtij urdhri, subjekti i interesuar është angazhuar të shlyejë tërësinë e detyrimit financiar ndaj kërkuases, pjesërisht brenda vitit 2012 dhe përfundimisht brenda vitit 2013. Në këto kushte, Gjykata vlerëson se subjekti i interesuar po tregon vullnet për të ekzekutuar detyrimet financiare që burojnë nga vendimi gjyqësor i formës së prerë nr. 96, datë 21.10.2009.

23. Megjithatë, Gjykata vëren që subjekti i interesuar vijon t'i përmbahet qëndrimit, sipas të cilit ai është në pamundësi për të rikthyer kërkuesen në punë për shkak se organika e prokurorisë, siç është përcaktuar me ligj, është e plotësuar dhe nuk ka vende të lira. Gjykata, në jurisprudencën e saj, është shprehur se i takon debitorit të gjejë një mundësi zgjidhjeje sa më të përshtatshme për këtë rast me qëllim vënien në vend të së drejtës së kreditorit (*shih vendimin nr. 2, datë 1.2.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Mbështetur në aktet e paraqitura nga palët gjatë gjykimit rezulton se me propozim të subjektit të interesuar janë emëruar me dekrete të ndryshme të Presidentit të Republikës disa prokurorë që më parë ushtronin funksionet e oficerit të Policisë Gjyqësore ose të Drejtorit të Kabinetit në Prokurorinë e Përgjithshme. Më konkretisht, rezulton se me dekretin e Presidentit të Republikës nr. 6749, datë 2.11.2011, janë emëruar 10 prokurorë pranë prokurorive të rretheve të ndryshme. Provohet se asnjë nga këto pozicione nuk i është ofruar kërkuases.

25. Nga sa më sipër, Gjykata konstaton se subjekti i interesuar ka pasur mundësi për të ekzekutuar detyrimin ndaj kërkuases duke e rikthyer atë në detyrë, qoftë pranë një prokurorie të një rrethit tjetër. Ai jo vetëm që nuk e ka bërë këtë, por nuk ka shfaqur deri tani vullnet për të bërë një veprim të tillë, pasi vazhdon të shprehë hapur se ndodhet në pamundësi për të ekzekutuar këtë detyrim.

26. Si përfundim, Gjykata konstaton se subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, nëpërmjet sjelljes së tij, ka cenuar të drejtën e kërkuases për një proces të rregullt ligjor, të sanksionuar në nenin 42 të Kushtetutës dhe në nenin 6 të KEDNJ-së, për shkak të mosekzekutimit, brenda një afati të arsyeshëm, të vendimit gjyqësor të formës së prerë në pjesën që parashikon rikthimin në detyrë të kërkuases.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131, shkronja “f” dhe nenit 134, pika 1, shkronja “g” të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 dhe vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës, duke konstatuar cenimin e të drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, si rrjedhojë e moszbatimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 96, datë 21.10.2009 të Gjykatës së Apelit Tiranë sa i përket detyrimit për të rikthyer në detyrë kërkuesen.

- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Xhezair Zaganjori, Vladimir Kristo, Altina Xhoxhaj, Sokol Berberi, Vitore Tusha, Admir Thanza, Fatmir Hoxha